

Sajnos, Szeged polgárai közül csak kevesen vizsgáztak jól. Csupán a kisebbség részéről nyilvánult meg a rokonszenv, az együttérzés, még kisebbről a segítőkészség. A többség közönyösen, saját bajaiba elmerülve nézte a zsidóellenes intézkedéseket, sőt egy kisebb rész egyenesen örült ezeknek az intézkedéseknek. Akadtak, akik följelentésekkel segítettek a szolgai végrehajtásra törekvő hatósági szerveknek, hogy a zsidók kijátszási kísérleteit megakadályozhassák.⁷

A helyzet természetesen ennél is rosszabb volt azokon a településeken, ahol a zsidók kevésbé asszimilálódtak. Akadtak azonban, akik zsidókat bújtattak,⁸ vagy élelmet vittek korábbi szomszédaiknak, barátaiknak, munkatársaiknak a gettóba és gyűjtőtáborokba, kockára téve szabadságukat, olykor az életüket is. Ezeket a keresztényeket egyes esetekben brutálisan bántalmazták, és előfordult, hogy a zsidókkal együtt felrakták őket az Auschwitzba induló vonatra.⁹

Mindazonáltal a zsidókat ideológiai vagy álhazafias okokból, esetleg opportunizmusból feljelentgetők sokkal többen voltak, mint az irgalmas szamaritánusok. A feljelentésáradat még Csécsy Imrét, a polgári radikális politikust is kifakadásra készítette. 1944. április 10-i naplőbejegyzésében ezt írta:

Valakitől azt hallom, hogy két hét alatt 27 000 névtelen följelentés érkezett a Gestapóhoz. Magas rangú német tisztak, akik végigcsinálták a lengyelországi, hollandiai, belgiumi, norvégiai, dániai bevonulást, elképedve mondták, hogy ilyent még sehol sem tapasztaltak. Ő, szép magyar fajtám, tied a dicsőség, hogy denuncálásban túlszárnyaltad Európa mindegyik nemzetét!¹⁰

A megszállás idején a zsidótanítással foglalkozó német és magyar hatóságokhoz 30-35 000 zsidó elleni följelentés érkezett az ország minden részéből. A magyar politikai rendőrség Hain Péter parancsnoksága alatt mintegy 7000 följelentést kivizsgálva 1950 zsidót tartóztatott le. A módosabbak közül 940-et átadott a Gestapónak, amely a vagyonukat nyomban lefoglalta.¹¹

A följelentések áradatát Baký László 1944. április 15-én elhangzott felhívása indította el:

...Nemzeti érdek, hogy a zsidórendeletek végrehajtása száz százalékban megtörténjék. Kérem tehát minden becsületes magyar közreműködését a rendeletek végrehajtásában. Akinek tudomására jut, hogy a zsidókérdésben kiadott rendelkezéseket bárki is megszegi, kijátssza, tartsa hazafias kötelességének, hogy ezt a legközelebbi közbiztonsági szervnek (csendőrség, rendőrség) azonnal jelentse.¹²

A harácsoló természetűek, köztük sok népi német, további ösztönzést kaptak a Fűhrtől, aki fölvetette, hogy a zsidók ellen tevékenyen fellépő magyarok jutalmul részesedjenek a lefoglalt zsidó vagyonból.¹³ A magya-